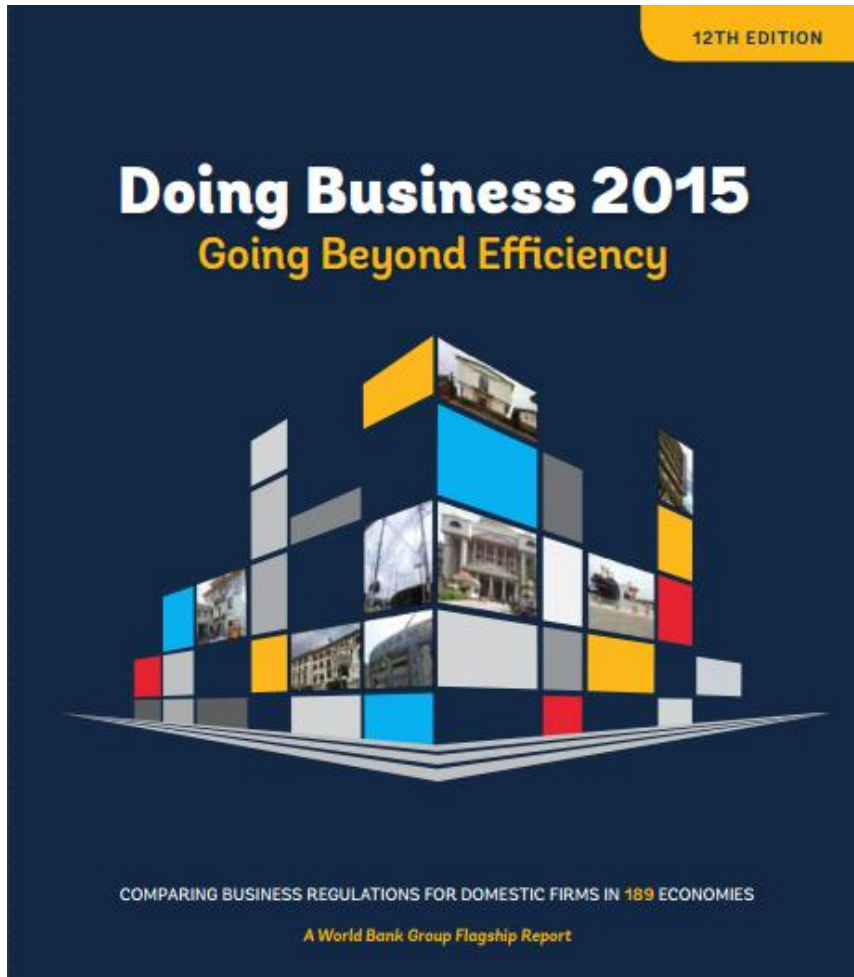

Maailmapanga aruanne Doing Business 2015

Ainer Tiitson
Elektrilevi klienditeeninduse osakond
Liitumiste ja lisateenuste juht
15.12.2014

Mida näitab Maailmapanga aruanne Doing business?

Doing Business aruanne annab objektiivse hinnangu äritegevuse eeskirjadele ja nende täitmisele 189 riigi majanduse ja valitud linnade kohta, riiklikul ja piirkondlikul tasandil.

Elektriliitumiste Euroopa edetabel

Riik	koht edetabelis	Liitumise kulud (% SKP-st inimese kohta)	aeg päevades	Protse- duurid	Maksumus EUR
Saksamaa	1	44,4	28	3	15 500
Šveits	2	59,2	39	3	38 641
San Marino	3	59,3	45	3	25 586
Eesti	15	169,2	111	4	22 439
Läti	24	308,2	108	5	35 400
Leedu	29	45,5	137	5	5 134
Bosnia-ja hertsegoviina	42	484	125	8	17 410
Rumeenia	43	496	223	7	35 576
Ukraina	44	165,5	277	10	2 769

Koht elektriliitumiste edetabelis tekib kolme komponendi võrdsel osakaalul:

- a) Elektriühenduse realiseerimise kiirus
- b) Elektriühenduse maksumus võrrelduna riigi kogutoodanguga inimese kohta
- c) Protseduuride arv, st mitu etappi on vaja läbida, et saada võrguühendus (leping, ehitus, pingestamine)

Maailmapanga edetabeli tulemuste kujunemise kriteeriumid:

- Liitumisvõimsus 200A,
- 3-faasi
- Liini pikkus 150 meetrit
- Liin läbib asfaltteed laiusega 10 meetrit
- Ühendus kas madalpingel või keskipingel,

Eesti (Elektrilevi) andmed Maailmapanga aruandes*

Elektrilevi võttis aluseks madalpinge liitumise 200A, liitumispunkt kinnistu piiril.

Rakendasime ampripõhist liitumist:

$200A \times 111.85 + 69.81 = 22\,439$ EUR

Liitumisprotseduuride arv:

1. Liitumistaotlus, liitumisleping ning tehnilised tingimused	20 päeva
2. Ehitamine koos projekteerimisega	89 päeva
3. Kliendi elektripaigaldise nõuetekohasuse hindamine	3 päeva
4. Pingestamine ning VL sõlmimine	2 päeva
Kokku:	111 päeva

* Vaatamata Elektrilevi poolsele aruande materjalide täitmisele ja saatmisele Maailmapanga töögrupile kevadel 2014, on aruandes kasutatud andmeid, mis saadeti Maailmapangale aastal 2012. 2014 andmed on muutunud tähtaja osas positiivses suunas – 111 päevalt 79 päevani.

Mida tuleb arvestada edetabeli kujunemisel?

Protsessi kiirus – siin tuleb tähele panna, et Elektrilevi pakub teenust nn. „võtmed kätte“, kus kliendil ei tule teha midagi muud peale lepingu sõlmimise ning arve tasumise. Paljudes riikides see nii ei ole ja kliendil tuleb tihti teostada ise projekteerimistööd ning lisaks teostada ise liitumispunkti väljaehitamine (näit. Saksamaa, või Läti, kus klient peab ise korraldama elektrivõrgu projekteerimise).

Liitumise maksumus – Elektrilevi kasutab enda teeninduspiirkonnas tariifipõhist hinnamudelit, kus liitumismaksumuse arvutamisel korrutatakse amprite kogus ampri hinnaga. Tariifitsoon on 400 meetri raadiuses alajaamast. Paljudes riikides puuduvad tsoonid, kasutatakse enamasti kulupõhist liitumist. Seetõttu võiks Eesti koht olla oluliselt kõrgem, kui 150 meetri kaabli asemel oleks aruandes tingimuseks 400 meetrit kaablit. (Sel juhul Elektrilevi hind ei muutuks, küll aga oluliselt riikides, kus tariifitsoon puudub).

Protseduuride arv – siin lähenevad erinevad riigid sellele temale väga erinevalt. Analüüsidest lähemalt edetabeli esinumbreid, siis joonistus selgelt välja, et ühe protseduuri sammu sees teostatakse mitmeid erinevaid tegevusi. (Üks markantsemad näiteid Türgi, kes Eestist eespool asetseb, – kus liitumistaotluse esitamiseks on kliendil vajalik hankida 12 erinevat dokumenti erinevatest asutustest, võrdluseks Eesti – kliendil liitumistaotlusega ei ole vajalik esitada ühtegi lisadokumenti).

„Loominguline lähenemine“ – Saksamaa andmed Maailmapanga aruande koostajatele edastas Berliini võrguettevõtja Vattenfall Europe Distribution Berlin GmbH. Elektrilevi kontakteerus sealse jaotusvõrguettevõtjaga ning sai Saksamaa tulemuse tekkimise kohta täiendavad selgitused: kui võrd Berliinis ei leidu kinnistut, milleni tuleks rajada 150 meetrit võrku, siis tegid nemad arvestused selliselt, et klient ehitab ise välja liitumispunkti ning võrguettevõtja paigaldab kinnistu piiri asuvas jaotuskilbist kaheksa meetrit kaablit liitumiskilbini! On selge, et kui kõik 189 riiki esitaksid sellistel tingimustel andmeid, näeks edetabel hoopis teistsugune välja.